

การพัฒนากลยุทธ์การบริหารและการจัดการหลักสูตร
กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0
ของโรงเรียนบ้านมนตรีวิทยา*

DEVELOPMENT OF STRATEGIES FOR CURRICULUM
ADMINISTRATION AND MANAGEMENT OF MATHEMATICS
LEARNING AREA FOR EDUCATION 4.0 FOR MONTRIWITTAYA
SCHOOL

ศรัญญู ศรีสุข

Saranyoo Srisuk

ประเวศ เวชชะ

Prawet Vejcha

สมเกียรติ ตุ่นแก้ว

Somkiat Tunkaew

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

Chiang Rai Rajabhat University, Thailand

E-mail: saran_yoo@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการหลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ของโรงเรียนบ้านมนตรีวิทยา เป็นวิธีวิจัยแบบวิจัยและพัฒนา มี 3 ระยะ คือ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารหลักสูตร กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับงานบริหารหลักสูตร จำนวน 22 คน โดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลสถิติค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2) ศึกษาเหตุปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการบริหารหลักสูตร และสภาพอนาคตที่พึงประสงค์การบริหารหลักสูตร ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้ทรงคุณวุฒิมีความรู้ความสามารถด้านการจัดการศึกษา จำนวน 8 คน สัมภาษณ์เชิงลึก และสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา และ 3) พัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการหลักสูตร ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารหลักสูตร

*Received 24 November 2021; Revised 23 December 2021; Accepted 26 December 2021

จำนวน 10 คน โดยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา และสถิติค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันการบริหารจัดการหลักสูตร ได้แก่ 1.1) คุณภาพของผู้เรียน ภาพรวมคะแนนเฉลี่ยระดับพอใช้ ร้อยละ 54.65 1.2) กระบวนการบริหารและการจัดการหลักสูตร ภาพรวมคะแนนเฉลี่ยระดับพอใช้ และ 3) กระบวนการเรียนการสอนเน้นผู้เรียน ภาพรวมมีระดับดีมาก ($\mu = 3.99$) 2) เหตุปัจจัยส่งผลกระทบต่อคุณภาพการบริหาร และสภาพที่พึงประสงค์ ได้แก่ 2.1) คุณภาพของผู้เรียน 2.2) การบริหารและการจัดการหลักสูตร 2.3) กระบวนการเรียนการสอนเน้นผู้เรียน ควรกำหนดนโยบาย กรอบแนวคิด ทิศทาง เกณฑ์ประเมินเป็นระบบ และ 3) พัฒนากลยุทธ์ ได้แก่ 3.1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ก้าวสู่การศึกษาไทย 4.0 3.2) เสริมสร้างทักษะชีวิตยุค 4.0 3.3) ระบบบริหารและการจัดการศึกษา 3.4) ส่งเสริมสนับสนุนศักยภาพครูและบุคลากร 3.5) การจัดการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21 และ 3.6) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมชุมชน

คำสำคัญ: กลยุทธ์การบริหาร, การจัดการหลักสูตร, คณิตศาสตร์, การศึกษาไทย 4.0

Abstract

The objectives of the research article were development the strategies for curriculum administration and management of Mathematics Learning Area for Thai Education 4.0 for Montriwittaya School. This research was a research and development model with 3 phases: Phase 1: study the current state of course administration. The sample group consisted educational institute administrators and persons involved in curriculum administration of 22 people, by using a questionnaire. Analyze statistical data for frequency, percentage, mean, standard deviation. Phase 2: study the factors affecting the quality of curriculum administration and desirable future conditions for curriculum administration, key informants was qualified persons with knowledge and abilities in education management of 8 people, in-depth interviews and group discussions, content analysis. And Phase 3: development of curriculum management strategy, key informants was school administrators and curriculum management experts of 8 people. By content analysis and statistics of frequency, percentage, mean, standard deviation. The results of the study revealed that: 1. current conditions of curriculum management are: 1) the quality of learners, overall average grade point average of 54.65 2) administration process and curriculum management ,

overall average grade point average, and 3) the teaching process focused on learners, overall level is very good ($\mu = 3.99$). 2. Factors affecting management quality and desirable conditions were 1) quality of learners, 2) curriculum administration and management, 3) learning process focused on learners Policy, conceptual framework, direction, and evaluation criteria should be established systematically. And 3. Development strategy including 1) learning achievement leading to Thai education 4.0, 2) enhancing life skills in the 4.0 era, 3) educational administration and management system, 4) promoting and supporting the potential of teachers and personnel, 5) learning management towards the century 21, and 6) Promote community participation.

Keywords: Management Strategy, Course Management, Mathematics, Thai Education 4.0

บทนำ

โลกในศตวรรษที่ 21 มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จะเห็นได้จากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่ส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตของมนุษย์ที่ทุกคนจะหลีกเลี่ยงไม่ได้ในการเข้าสู่สังคมดิจิทัล ซึ่งสังคมดิจิทัลจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม รวมถึงระบบการศึกษาเพื่อการเตรียมกำลังคนรองรับการเปลี่ยนแปลงในยุคเทคโนโลยีดิจิทัลที่เกิดขึ้นอย่างก้าวกระโดด การพัฒนาสมรรถนะของคนในประเทศจึงเป็นเรื่องสำคัญเนื่องจากศักยภาพคนเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาประเทศให้มีความก้าวหน้าทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและการเมืองอย่างยั่งยืน การพัฒนาศักยภาพคนเป็นการยกระดับคุณภาพทุนมนุษย์ เพื่อให้ประเทศอยู่ได้ในภาวะแข่งขันสูงในสังคมโลก (วิชยานนท์ สุทธิโส, 2559) ประเทศไทยจึงได้ระบุเหตุผลและความจำเป็นในการพัฒนาทุนมนุษย์ไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาชาติแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) ให้มีความสำคัญกับการพัฒนาเศรษฐกิจฐานดิจิทัล โดยผลักดันนโยบายการปรับเปลี่ยนประเทศให้ก้าวสู่สังคมนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์เป็นสังคมไทย 4.0 (Thailand 4.0) ด้วยการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และหัวใจของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเกิดจากระบบการบริหารจัดการที่ดีจึงจะทำให้กระบวนการจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ในมิติทางเศรษฐกิจ เทคโนโลยีดิจิทัล ทำให้การดำเนินธุรกรรมทางการเงินได้อย่างสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น จึงทำให้ตลาดทางการเงินของโลกมีความเชื่อมโยงกันมากขึ้น ซึ่งประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล โดยได้มีการผลักดันนโยบายการปรับเปลี่ยนประเทศให้ก้าวสู่ Thailand 4.0 ที่เน้นขับเคลื่อนการพัฒนาในทุกภาคส่วน

ด้วยนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์มีการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมของประเทศให้ทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสร้างมูลค่าเพิ่มทางธุรกิจ เพื่อพัฒนาต่อยอดให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2559)

การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนสามารถนำองค์ความรู้ที่มีอยู่ทุกแห่งบนโลกมาบูรณาการเชิงสร้างสรรค์เพื่อพัฒนานวัตกรรม ต้องพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะและทักษะในศตวรรษที่ 21 เพื่อที่จะสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของประเทศได้ เช่น ปัญหาทางเศรษฐกิจ ปัญหาทางการเมือง หรือทุก ๆ ปัญหาที่ทำให้สังคมไทยไม่พัฒนาไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว ในขณะที่หลักสูตรการศึกษาไทยและการจัดการเรียนการสอนของครูต้องตอบสนองการสร้างนวัตกรรมของประเทศด้วย โดยการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะและทักษะในศตวรรษที่ 21 ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ดังนั้น มาตรฐานในการกำหนดแนวทางการจัดการศึกษา คือ หลักสูตร เพราะหลักสูตรเป็นเครื่องชี้ทิศทางในการจัดการเรียนการสอน ที่จะใช้เพื่อเป็นกรอบในการพัฒนาศักยภาพผู้เรียน (ธงชัย สิทธิกรณ, 2564) ทั้งนี้ การพัฒนาหลักสูตรให้มีความทันสมัยเพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงเพื่อเตรียมความพร้อมของคนสู่สังคมอนาคตและความก้าวหน้าของสื่อและเทคโนโลยีต่าง ๆ ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนากระบวนการคิดและการสร้างสรรค์นวัตกรรม การปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรจึงเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาระบบการศึกษาตามนโยบายไทยแลนด์ 4.0 (เอกชัย กี่สุขพันธ์, 2564) จากการพัฒนาการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 3 ได้พบปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนคือ โรงเรียนมนตรวิทยา ตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 3 มีการบริหารจัดการหลักสูตรไม่มีประสิทธิภาพ โดยการบริหารจัดการหลักสูตรไม่สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย รวมถึงนโยบายประเทศไทย 4.0 ของรัฐบาล ที่มุ่งส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เพื่อสร้างนวัตกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้ของผู้เรียน และจากรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาประจำปีพุทธศักราช 2560 ถึงพุทธศักราช 2562 ของโรงเรียนบ้านมนตรวิทยา พบว่า การทดสอบระดับชาติ (O - Net) ในรายวิชาคณิตศาสตร์ คะแนนเฉลี่ยของผู้เรียนในการทดสอบ O - Net ปีการศึกษา 2560 ถึง 2562 นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยในรายวิชาคณิตศาสตร์ต่ำกว่าระดับเขตพื้นที่และประเทศ โดยเฉพาะในระดับประถมศึกษาปีที่ 6 มีแนวโน้มว่าจะลดลงอย่างต่อเนื่องแสดงให้เห็นถึงการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านมนตรวิทยายังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ทำให้เห็นถึงประสิทธิภาพการบริหารจัดการหลักสูตร (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3, 2563)

จากสภาพปัญหาดังกล่าว จึงมีความจำเป็นในการพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย กลยุทธ์การบริหารจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ที่สอดคล้องกับการศึกษา 4.0 ของ โรงเรียนบ้านมนตรียุทธศาสตร์ ดังนั้น การกำหนดกลยุทธ์ในการบริหารจัดการศึกษาจำเป็นต้องมีกระบวนการบริหารเป็นกลไกสำคัญ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการบริหารจัดการที่มีวิสัยทัศน์ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาภายใต้รูปแบบการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาในยุคของการบริหารจัดการศึกษาไทยในปัจจุบัน (ไพฑูรย์ สินลารัตน์, 2561) กล่าวคือ ผู้บริหารสถานศึกษายุค 4.0 จึงเป็นบุคคลที่มีความสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายปฏิรูปการศึกษาและภารกิจของสถานศึกษา ตลอดจนเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการบริหารและการจัดการสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายคุณภาพการศึกษา (จิณณวัตร ปะโคทั้ง, 2557) กล่าวได้ว่า ผู้บริหารจะต้องมี “กลยุทธ์” ในการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดคุณภาพของงานในองค์กร (โสภี อำนาจรัตน์, 2560) ทั้งนี้ กลยุทธ์จึงเป็นเครื่องมือสำคัญของผู้บริหารในการปรับเปลี่ยนองค์การให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม เพื่อช่วยให้องค์กรสามารถอยู่รอดและเจริญเติบโตต่อไปได้ กลยุทธ์จึงเป็นกลวิธีหรือแนวทางในการกำหนดทิศทางที่สำคัญในการพัฒนาองค์การให้มีคุณภาพ ดังนั้น กลยุทธ์การพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพในสถานศึกษาจึงเป็นแนวทางการบริหารจัดการศึกษาสถานศึกษาให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานยิ่งขึ้น (จิณณวัตร ปะโคทั้ง, 2557) จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาเรื่องการพัฒนาการบริหารและการจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ของโรงเรียนบ้านมนตรียุทธศาสตร์ เพื่อกำหนดแนวทางกลยุทธ์ที่มีความถูกต้อง เหมาะสม และการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพและมาตรฐานของหลักสูตร รวมถึงการสร้างนักคิด นักสร้างสรรค์ นวัตกรรม ตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และรัฐบาลไทยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการหลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ของโรงเรียนบ้านมนตรียุทธศาสตร์

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาการบริหารและการจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ของโรงเรียนบ้านมนตรียุทธศาสตร์ เป็น การวิจัยและพัฒนา ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตและขั้นตอนของการวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ของโรงเรียนบ้านมนตรียุทธศาสตร์ (เชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ)

ตอนที่ 1 ศึกษาหลักการแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสภาพการบริหารจัดการ และการจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

แหล่งข้อมูล ได้แก่ เอกสาร บทความวิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ แนวคิดและทฤษฎีกระบวนการบริหารและการจัดการหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ ตารางการวิเคราะห์เนื้อหา

การเก็บรวบรวมข้อมูล ศึกษาจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้ว ทำการบันทึกข้อมูลลงตารางการวิเคราะห์เนื้อหา

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ตอนที่ 2 ศึกษาสภาพการบริหารจัดการและการจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ คณิตศาสตร์

แหล่งข้อมูล 1) ประชากร คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคคลที่เกี่ยวข้อง กับงานบริหารหลักสูตรงานวิชาการ และกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ โรงเรียนบ้าน มนตรีวิทยา ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน 2) ครู จำนวน 13 คน 3) นักเรียน จำนวน 273 คน และ 4) คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวนทั้งหมด 7 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3, 2563) และ 2) กลุ่มตัวอย่าง เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน 2) ครู จำนวน 4 คน 3) นักเรียน จำนวน 4 คน 4) ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 6 คน และ 5) คณะกรรมการ สถานศึกษา จำนวน 7 คน จำนวนทั้งหมด 22 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ 1) ข้อมูลพื้นฐานผู้ตอบแบบสอบถาม 2) กระบวนการ การบริหารและการจัดการหลักสูตร 3) กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Likert, R., 1967) โดยแบ่งช่วงของคะแนน ได้แก่ 1 หมายถึง ปฏิบัติน้อยที่สุด 2 หมายถึง ปฏิบัติน้อย 3 หมายถึง ปฏิบัติดีปานกลาง 4 หมายถึง ปฏิบัติดีมาก และ 5 หมายถึง ปฏิบัติดีเยี่ยม และ 4) ข้อเสนอแนะ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหาร การศึกษา และหลักสูตรการสอน จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องและครอบคลุม เนื้อหา แล้วนำไปหาค่าความเที่ยงตรงโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC มีค่า 0.50 -1.00 (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลเพื่อสร้างความ น่าเชื่อถือของงานวิจัยคือ นำไปทดลองใช้กับกลุ่มอื่นที่ไม่ใช่ตัวอย่าง จำนวน 30 คน และได้

หาค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach, L. J., 1990) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87 ของแบบสอบถามทั้งหมด และจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล คือ เก็บข้อมูลด้วยตนเอง แบ่งออกเป็น 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานผู้ตอบแบบสอบถาม และระยะที่ 2 กระบวนการ การบริหาร และการจัดการหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยสถิติค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. ศึกษาเหตุปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการบริหารจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ และสภาพอนาคตที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ของโรงเรียนบ้านมนตรียุทธา (เชิงคุณภาพ)

แหล่งข้อมูล ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการจัดการศึกษา หลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนการสอน จำนวน 8 คน ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน 2) หัวหน้างานบริหารวิชาการ จำนวน 1 คน 3) ผู้นำชุมชน จำนวน 1 คน 4) ครู จำนวน 4 คน และ 5) คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 1 คน เลือกสุ่มแบบเจาะจง โดยกำหนดคุณสมบัติคือเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์เฉพาะทาง มีอายุการทำงานมากกว่า 5 ปี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา และหลักสูตรการสอน จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหา แล้วนำไปหาค่าความเที่ยงตรงโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC มีค่า 0.50 -1.00 (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) ตรวจสอบข้อมูลเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือของแบบสัมภาษณ์ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89 ถือว่ามีความสอดคล้องผ่านเกณฑ์ที่กำหนด และจัดทำแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ 1) ข้อมูลพื้นฐาน 2) เหตุปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการบริหารจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ทั้งภายในและภายนอก ด้านคุณภาพของผู้เรียน 3) กระบวนการบริหารจัดการและกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และ 4) สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

การเก็บรวบรวมข้อมูล เก็บข้อมูลด้วยตนเอง แบ่งการเก็บเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน (ปลายเปิด) ระยะที่ 2 เหตุปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการบริหารจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ทั้งภายในและภายนอก ด้านคุณภาพของผู้เรียน และกระบวนการบริหารจัดการและกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น

สำคัญ (สัมภาษณ์เชิงลึก) และระยะที่ 3 สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ (สนทนากลุ่ม)

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis)

3. พัฒนากลยุทธ์บริหารจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ของโรงเรียนบ้านมนตรวิทย์ โดยการร่างและประเมินกลยุทธ์บริหารจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0

แหล่งข้อมูล ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) คือ ผู้บริหารสถานศึกษา บุคคลที่เกี่ยวข้อง และผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับงานบริหารหลักสูตรงานวิชาการ และกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ โรงเรียนบ้านมนตรวิทย์ ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน 2) ครู จำนวน 4 คน 3) ผู้นำชุมชน จำนวน 1 คน 4) คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 2 คน และ 5) ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก จำนวน 2 คน จำนวนทั้งหมด 10 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเรื่องการร่างบริหารจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ และแบบประเมิน แบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่ 1) ข้อมูลพื้นฐาน 2) ระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Likert, R., 1967) โดยแบ่งช่วงของคะแนน ได้แก่ 1 หมายถึง น้อยที่สุด 2 หมายถึง น้อย 3 หมายถึง ปานกลาง 4 หมายถึง มาก และ 5 หมายถึง มากที่สุด และ 3) ข้อเสนอแนะ

การเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งวิธีการออกเป็น 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับกลยุทธ์บริหารจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ (สนทนากลุ่ม) และระยะที่ 2 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์

การวิเคราะห์ข้อมูล เชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) และเชิงปริมาณวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

จากการศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ของโรงเรียนบ้านมนตรวิทย์ พบว่า

1. ด้านคุณภาพของผู้เรียน

1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1-6 และมัธยมศึกษา ปีที่ 1 - 3 โรงเรียนบ้านมนตรวิทยา ปีการศึกษา 2560 - 2562 โดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ระดับพอใช้ ร้อยละ 54.65 เมื่อพิจารณาตามระดับชั้น พบว่า ระดับชั้นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ อยู่ระดับพอใจ ได้แก่ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 มีคะแนนเฉลี่ย 61.27 และ 62.20 ระดับชั้นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อยู่ระดับพอใช้ ได้แก่ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 , 4 ,5 และ 6 มีคะแนนเฉลี่ย 50.87, 59.92 และ 56.57 ระดับชั้นที่มีผลสัมฤทธิ์ อยู่ระดับผ่านเกณฑ์ ได้แก่ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ย 51.31 และระดับชั้นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อยู่ระดับต่ำกว่าเกณฑ์ ได้แก่ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 2 มีคะแนนเฉลี่ย 46.45 และ 41.07 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 คะแนนเฉลี่ยของวิชาคณิตศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 และมัธยมศึกษา ปีที่ 1 - 3

ระดับชั้น	คะแนนเฉลี่ยของปีการศึกษา			เฉลี่ย ร้อยละ	แปลผล
	2560	2561	2562		
ประถมศึกษาปีที่ 1	66.38	55.83	61.61	61.27	น่าพอใจ
ประถมศึกษาปีที่ 2	70.24	59.91	56.44	62.20	น่าพอใจ
ประถมศึกษาปีที่ 3	73.30	51.88	50.42	58.53	พอใช้
ประถมศึกษาปีที่ 4	51.92	44.79	55.88	50.87	พอใช้
ประถมศึกษาปีที่ 5	75.83	54.50	49.43	59.92	พอใช้
ประถมศึกษาปีที่ 6	52.02	53.23	64.47	56.57	พอใช้
มัธยมศึกษาปีที่ 1	47.28	41.25	50.81	46.45	ต่ำกว่าเกณฑ์
มัธยมศึกษาปีที่ 2	36.85	40.34	46.00	41.07	ต่ำกว่าเกณฑ์
มัธยมศึกษาปีที่ 3	50.57	52.88	50.47	51.31	ผ่านเกณฑ์
รวม	57.71	50.51	53.95	54.65	พอใช้

1.2 คะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O - NET) วิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1-6 และมัธยมศึกษา ปีที่ 1 - 3 โรงเรียนบ้านมนตรวิทยา ระหว่างปีการศึกษา 2560 – 2562 พบว่า โดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับพอใช้ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนระดับโรงเรียน 25.05 เขตพื้นที่ 31.44 และประเทศ 35.84 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนระดับโรงเรียน 21.65 เขตพื้นที่ 23.05 และประเทศ 27.69 เมื่อพิจารณาปีการศึกษา 2560 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด คือ ระดับโรงเรียน 26.67 เขตพื้นที่ 33.07 และประเทศ 37.12 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด คือ ปีการศึกษา 2561 มีคะแนนระดับโรงเรียน 23.83 เขตพื้นที่ 25.86 และประเทศ 30.04 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบคะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้พื้นฐาน O-NET วิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างปีการศึกษา 2560-2562

ปีการศึกษา	คะแนนเฉลี่ยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6			คะแนนเฉลี่ยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3		
	โรงเรียน	เขตพื้นที่	ประเทศ	โรงเรียน	เขตพื้นที่	ประเทศ
2560	26.67	33.07	37.12	18.55	21.16	26.30
2561	25.97	32.54	37.50	23.83	25.86	30.04
2562	22.50	28.70	32.90	22.58	22.13	26.73
เฉลี่ยรวม	25.05	31.44	35.84	21.65	23.05	27.69

2. ด้านกระบวนการจัดการบริหารและการจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ พบว่า โดยภาพรวมมีคุณภาพอยู่ระดับดีมาก ($\mu = 3.99$) เมื่อพิจารณารายด้านคือ 1) การวางแผนใช้หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ มีคุณภาพอยู่ระดับดีมาก ($\mu = 4.41$) 2) การนำหลักสูตรไปใช้หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ มีคุณภาพอยู่ระดับดีมาก ($\mu = 4.39$) 3) การสนับสนุนการใช้ หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ มีคุณภาพอยู่ระดับดีมาก ($\mu = 4.32$) 4) การนิเทศกำกับติดตามการใช้ หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ มีคุณภาพอยู่ระดับดี ($\mu = 3.35$) และ 5) การประเมินการใช้ หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ มีคุณภาพอยู่ระดับดี ($\mu = 3.46$) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ระดับคุณภาพกระบวนการจัดการบริหารและการจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

ฉบับที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น		ระดับคุณภาพ
		μ	σ	
1.	การวางแผนการใช้หลักสูตร	4.41	0.66	ดีมาก
2.	การนำหลักสูตรไปใช้	4.39	0.68	ดีมาก
3.	การสนับสนุนการใช้หลักสูตร	4.32	0.50	ดีมาก
4.	การนิเทศกำกับติดตามการใช้หลักสูตร	3.35	0.54	ดี
5.	การประเมินการใช้หลักสูตร	3.46	0.54	ดี
ภาพรวม		3.99	0.58	ดีมาก

3. ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า โดยภาพรวมมีคุณภาพอยู่ระดับดีมาก ($\mu = 3.96$) เมื่อพิจารณารายด้านคือ 1) หลักการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีคุณภาพอยู่ระดับดีมาก ($\mu = 3.95$) และ 2)

กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีคุณภาพอยู่ระดับดีมาก ($\mu = 3.97$) ดังตารางที่ 4

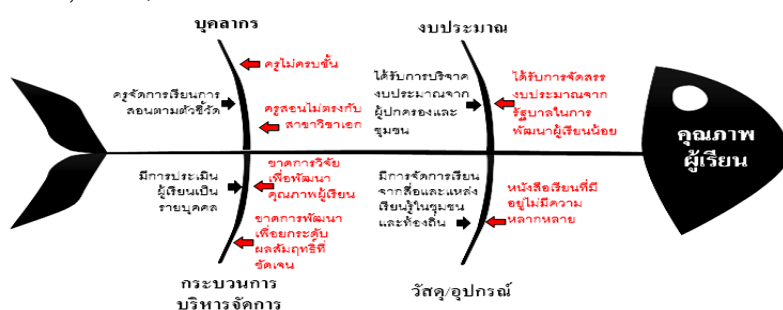
ตารางที่ 4 ระดับคุณภาพของกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ฉบับที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น		ระดับคุณภาพ
		μ	σ	
1.	หลักการจัดการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.95	0.72	ดีมาก
2.	กระบวนการจัดการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.97	0.63	ดีมาก
ภาพรวม		3.96	0.67	ดีมาก

จากการศึกษาเหตุปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการบริหารจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ของโรงเรียนบ้านมนตรียุทธยา พบว่า มี 3 ปัจจัย ดังนี้

1. ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของผู้เรียน ประกอบด้วย 1.1) ปัจจัยสนับสนุนคือ ครูจัดการเรียนการสอนตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในหลักสูตร และมีการประเมินผู้เรียนเป็นรายบุคคลเพื่อให้สามารถพัฒนาได้ตรงกับความต้องการของผู้เรียน และ 1.2) ปัจจัยฉุดรั้งคือ จัดสรรงบประมาณจากรัฐบาลในการพัฒนาผู้เรียนน้อย เนื่องจากจำนวนนักเรียนมีน้อย ดังผู้ให้สัมภาษณ์ข้อมูลที่ว่า

“กระบวนการบริหารจัดการยังขาดการศึกษาอิสระเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน รวมถึงขาดกระบวนการพัฒนาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ชัดเจน” (ผู้บริหารสถานศึกษา, 2564) ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของผู้เรียน

2. ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการบริหารและการจัดการหลักสูตร ประกอบด้วย 2.1) ปัจจัยสนับสนุนคือ มีการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและบุคลากรได้รับการ

พัฒนาศักยภาพคน และมีงบประมาณการบริหารจัดการพัฒนาหลักสูตร และ 2.2) ปัจจัย
 จุดรั้งคือ ผู้บริหารขาดการศึกษาอิสระเพื่อการพัฒนาหลักสูตร ดังผู้ให้สัมภาษณ์ข้อมูลที่ว่า

“มีการวิเคราะห์สภาพและความต้องการต่าง ๆ ในการจัดทำหลักสูตรและการ
 จัดการหลักสูตรเป็นไปตามบริบทของท้องถิ่น” (ผู้บริหารสถานศึกษา, 2564) ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการบริหารและการจัดการหลักสูตร

3. ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประกอบด้วย 3.1) ปัจจัยสนับสนุนคือ ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เด็กได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริงและการใช้สื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัย และ 3.2) ปัจจัยจุดรั้งคือ ครูผู้สอนมีภาระงานอื่น ๆ นอกเหนือจากการสอนมากเกินไป ส่งผลให้ครูมีเวลาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนน้อยลง ดังผู้ให้สัมภาษณ์ข้อมูลที่ว่า

“มีการศึกษาและวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล และการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศให้เหมาะสมและเอื้อต่อการการเรียนรู้” (ครูผู้สอนท่านที่ 1, 2564) ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ

สภาพอนาคตที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ของโรงเรียนบ้านมนตรียุทธยา พบว่า จากการสนทนากลุ่ม สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ด้านคุณภาพผู้เรียนคือ ผู้เรียนควรมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีเหตุผล ความสามารถอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่นและสามารถแก้ โจทย์ปัญหาได้มีความสามารถคิดค้นนวัตกรรมสิ่งใหม่ ๆ ได้ และควรนำความรู้ในทาง คณิตศาสตร์ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ และผลการสอบ O - NET ควรมีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ทั้งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในสถานศึกษาและผลการทดสอบ ทางการศึกษาในระดับชาติขึ้นพื้นฐานเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี รวมถึงทักษะในการคิด คำนวณ กระบวนการคิด แก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ต่าง ๆ ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด ในแต่ละระดับชั้นปี

2. ด้านกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรคือ การวางแผนการใช้ หลักสูตรควรวางแผนในการส่งเสริมสนับสนุน พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ เกี่ยวข้องในการจัดทำและนำหลักสูตร การนำหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ไป ใช้ควรจัดการเรียนการสอนตามหน่วยและแผนการจัดการเรียนรู้ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และตัวชี้วัด โดยเน้นให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติ การ สนับสนุนการใช้หลักสูตรควรมีการส่งเสริมสนับสนุนในเรื่องการพัฒนาครูและบุคลากร ทางการศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้สามารถใช้ หลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ การนิเทศกำกับติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษาควรมีการ กำหนดนโยบาย กรอบแนวคิด ทิศทาง เกณฑ์การติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ อย่างเป็นระบบ และการประเมินการใช้หลักสูตรควรมีการประเมินผลการจัดทำหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ และพัฒนาการใช้หลักสูตร

3. ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญคือ หลักการ จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญควรส่งเสริมให้จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนทำ กิจกรรมด้วยตนเอง Learning by doing ให้มากที่สุด และกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญควรมีการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำ ผลมาพัฒนาผู้เรียน

การพัฒนากลยุทธ์บริหารจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ที่ สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ของโรงเรียนบ้านมนตรียุทธยา พบว่า การพัฒนากลยุทธ์ การบริหารหลักสูตรต้องมีการประเมินสภาพการณ์ ทบทวนวิสัยทัศน์เดิม การกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจการบริหารจัดการหลักสูตร กำหนดเป้าประสงค์ ประเด็นกลยุทธ์ในการ กำหนดแผนงานโครงการ และแผนที่กลยุทธ์ เพื่อนำไปกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ

เป้าประสงค์ และกลยุทธ์ เพื่อขับเคลื่อนการบริหารและการจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ของโรงเรียนบ้านมนตรียวิทยา ประกอบด้วย 6 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ ก้าวสู่การศึกษาไทย 4.0 2) เสริมสร้างทักษะชีวิตในยุค 4.0 3) พัฒนาระบบบริหารและการจัดการศึกษา 4) ส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา 5) พัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21 ให้สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 และ 6) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชุมชน ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 กลยุทธ์บริหารจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0

ประเด็นกลยุทธ์	วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	เป้าประสงค์		แผนงาน/โครงการ
			2564	2565	2566
กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนา ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนรู้ ก้าวสู่การศึกษา ไทย 4.0	1. เพื่อพัฒนาคุณภาพของ ผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน 2. เพื่อพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์การ ทดสอบ O-NET	1. ร้อยละของ ผู้เรียนที่มีคะแนน ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน สูงขึ้น	60%	65%	70%
					1. โครงการยกระดับ ผลสัมฤทธิ์การ เรียนรู้ โดยใช้ เทคโนโลยี สารสนเทศ เป็นสื่อ ประกอบการสอน 2. โครงการ Math for fun
กลยุทธ์ที่ 2 เสริมสร้าง ทักษะชีวิตในยุค 4.0 ในยุค 4.0	3. เพื่อพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนให้มีทักษะ กระบวนการคิด คุณธรรมจริยธรรม และคุณลักษณะที่พึง ประสงค์	2. ร้อยละของผล คะแนน คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ที่เพิ่มขึ้น	70%	80%	90%
					3. โครงการหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง บูรณาการ กับวิชาคณิตศาสตร์ เข้าไปในโครงการ 4. โครงการทักษะ เด็กไทย 4.0 เพิ่ม ทักษะกระบวนการ คิดอย่างเป็นระบบ ลงมือทำจริงโดยมี ครูแต่ละชั้นดูแล
กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาระบบ บริหารและการ จัดการศึกษา	1. เพื่อส่งเสริมการ ปรับปรุงหลักสูตรให้มี ความทันสมัย สอดคล้องตามความ ต้องการของผู้เรียน ตามนโยบายการศึกษา ไทย 4.0	1. ร้อยละของผล การประเมิน คุณภาพภายใน สถานศึกษา ด้าน หลักสูตร	60%	70%	80%
					1. โครงการพัฒนา หลักสูตรใช้ผล การศึกษาอิสระใน ชั้นเรียนของครู นำ ผลมาพัฒนา 2. โครงการประกัน คุณภาพภายใน สถาน ศึกษา โดย

ประเด็นกลยุทธ์	วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	เป้าประสงค์		แผนงาน/โครงการ
			2564	2565	2566
กลยุทธ์ที่ 4 ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาศักยภาพ ครูและบุคลากร ทางการศึกษา	2. เพื่อส่งเสริมให้ครู/ บุคลากรได้เข้ารับการ อบรมพัฒนาเพื่อ หลักสูตร กลุ่มสาระ การเรียนรู้คณิตศาสตร์	2. ร้อยละของครู ที่เข้ารับการอบรม พัฒนาเกี่ยวกับ หลักสูตรหลักสูตร	60%	70%	80%
กลยุทธ์ที่ 5 พัฒนา กระบวนการ จัดการเรียนรู้ สู่ ศตวรรษที่ 21	1. เพื่อพัฒนาระบบ การเรียนการสอนที่ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนมีทักษะการ เรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	ร้อยละของผู้เรียน มีความสามารถ คิดมีระบบ คิด สร้างสรรค์และ นำไปประยุกต์ใช้ ได้	60%	70%	80%
กลยุทธ์ที่ 6 ส่งเสริมการมี ส่วนร่วมในการ จัดการ ศึกษา ของชุมชน	2. เพื่อพัฒนาระบบ การเรียนการสอนที่ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนสามารถ นำไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตได้	ร้อยละของผู้เรียนมี ความสามารถคิด อย่างมีระบบ คิด สร้างสรรค์และ นำไปประยุกต์ใช้ได้	60%	70%	80%

อภิปรายผล

การศึกษาศาภาพการบริหารและการจัดการหลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ของโรงเรียนบ้านมนตรวิทย์ พบว่า ด้านคุณภาพของผู้เรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่สถานศึกษาได้กำหนดไว้ และผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติ (O-Net) มีค่าเฉลี่ยลดลงทุกปี และมีค่าเฉลี่ยที่ต่ำกว่าระดับเขตพื้นที่และระดับประเทศ ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการหลักสูตร พบว่า ในภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การวางแผนการใช้หลักสูตร รองลงมาคือ การนำหลักสูตรไปใช้ มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การนิเทศกำกับติดตามการใช้หลักสูตร มีคุณภาพอยู่ในระดับดี และด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า สภาพของกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มี

ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก ด้านที่ต้องดำเนินการพัฒนา คือ หลักการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รายการ การใช้สื่อเทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ สอดคล้องกับอลิษา สืบสิงห์ ที่ว่า ปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนที่พบมากที่สุด ได้แก่ ครูมีจำนวนไม่ครบตามเกณฑ์ของจำนวนนักเรียน จัดการเรียนรู้ไม่ตรงวิชาเอกและมีภาระงานนอกเหนือจากการจัดการเรียนรู้อย่างมาก และแนวทางแก้ไขการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนจากปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ใช้ระบบการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม และจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยเน้นการวิเคราะห์หลักสูตรให้กับครูทุกคน (อลิษา สืบสิงห์, 2558)

การศึกษาเหตุปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการบริหารจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ของโรงเรียนบ้านมนตวิทย์วิทยา พบว่า ด้านปัจจัยคุณภาพของผู้เรียนคือ ครูไม่ครบชั้น ครูสอนไม่ตรงเอก ได้รับการจัดสรรงบประมาณน้อย เนื่องจากจำนวนนักเรียนมีน้อย หนังสือเรียนไม่มีความหลากหลาย และขาดกระบวนการพัฒนาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ชัดเจน ด้านปัจจัยการบริหารและการจัดการหลักสูตรคือ ครูและผู้บริหารขาดการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตร งบประมาณไม่เพียงพอ วัสดุอุปกรณ์ไม่ทันต่อยุคสมัย และด้านปัจจัยกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนคือ ครูและบุคลากรยังขาดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และครูมีภาระงานอื่น ๆ มากเกินไปทำให้ครูมีเวลาสอนน้อยลง ในส่วนของสภาพอนาคตที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการหลักสูตรสรุปได้ว่า ด้านคุณภาพผู้เรียนคือ ผู้เรียนควรมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์คิดอย่างมีเหตุผล ความสามารถอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่นและสามารถแก้โจทย์ปัญหาได้ และผลการสอบ O - NET ควรมีทักษะในการคิดคำนวณกระบวนการคิด แก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ต่าง ๆ ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดในแต่ละระดับชั้นปี ด้านกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรคือ การนิเทศกำกับติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษาควรมีการกำหนดนโยบาย กรอบแนวคิด ทิศทาง เกณฑ์การติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ และด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญคือ ควรส่งเสริมให้จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนทำกิจกรรมด้วยตนเอง สอดคล้องกับจันทร์จิรา บุรีมาศ และอดุล นาคะโร กล่าวว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา คือ ด้านอาคารสถานที่ ด้านผู้บริหาร ด้านครูผู้สอน ด้านชุมชนและผู้ปกครอง ด้านงบประมาณ ด้านสื่ออุปกรณ์ วัสดุหลักสูตร โดยมีการจัดระบบการดูแลรักษาอาคารสถานที่พร้อมใช้งานตลอดเวลาและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมกับอาคารสถานที่ บุคลากรฝ่ายต่าง ๆ ในโรงเรียนร่วมมือร่วมใจกันควบคุม ดูแล และพัฒนา

อาคารสถานที่ให้มีความเป็นระเบียบสวยงาม ร่มรื่น น่าอยู่ มั่นคง ปลอดภัยและเอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนั้น ปัจจัยด้านอาคารสถานที่จึงส่งผลต่อการบริหารหลักสูตรสูงที่สุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (จันทร์จิรา บุรีมาศ และอดุล นาคะโร, 2556)

การพัฒนากลยุทธ์บริหารจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ของโรงเรียนบ้านมนตรวิทยา พบว่า มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และกลยุทธ์ เพื่อขับเคลื่อนการบริหารและการจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ของโรงเรียนบ้านมนตรวิทยา มี 6 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ ก้าวสู่การศึกษาไทย 4.0 2) การเสริมสร้างทักษะชีวิตในยุค 4.0 3) การพัฒนาระบบบริหารและการจัดการศึกษา 4) การส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา 5) การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21 ให้สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 และ 6) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชุมชน สอดคล้องกับศุภวิชญ์ ไชยมงคล กล่าวว่า ด้านสภาพการการบริหารจัดการงานด้านหลักสูตรมีการเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องคือ การสร้างความตระหนักแก่ครูผู้สอนผู้บริหารกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน ผู้ปกครองและนักเรียนการพัฒนาให้บุคลากรในโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจเห็นความสำคัญความจำเป็นที่จะต้องร่วมมือกันจัดทำหลักสูตร มีการวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องจัดทำโครงสร้างหลักสูตรแกนกลางสถานศึกษาออกแบบการเรียนรู้การจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้ มีการวัดและประเมินผล รวมทั้งนำข้อมูลและปัญหาการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปปรับปรุงและพัฒนา กระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร และด้านการเสนอแนะทางการบริหารจัดการหลักสูตร ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาศักยภาพครูและผู้บริหารสู่ความเป็นมืออาชีพ ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาสื่อ นวัตกรรม การเรียนรู้ และยุทธศาสตร์ที่ 3 การประกันคุณภาพหลักสูตรส่งเสริมการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วนเพื่อพัฒนาหลักสูตร (ศุภวิชญ์ ไชยมงคล, 2563)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

สภาพการบริหารและการจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์คุณภาพของผู้เรียนมีค่าเฉลี่ย ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่สถานศึกษาได้กำหนดไว้ และผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติ (O - Net) มีค่าเฉลี่ยลดลงทุกปีและมีค่าเฉลี่ยที่ต่ำกว่าระดับเขตพื้นที่และระดับประเทศ กระบวนการบริหารและการจัดการหลักสูตรมีการวางแผนการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง และมีกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เหตุปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการบริหารจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ได้แก่ ด้านปัจจัยคุณภาพของผู้เรียนขาดการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

และขาดกระบวนการพัฒนาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ชัดเจน ด้านปัจจัยการบริหารและการจัดการหลักสูตรขาดการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตร งบประมาณไม่เพียงพอ วัสดุอุปกรณ์ไม่ทันต่อยุคสมัย และด้านปัจจัยกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนขาดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันเครือข่ายครูด้วยกัน ในด้านสภาพอนาคตที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการหลักสูตรสรุปได้ว่า ผู้เรียนควรมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์คิดอย่างมีเหตุผล ความสามารถอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่น และมีความสามารถคิดค้นนวัตกรรมสิ่งใหม่ ๆ ได้ ควรมีการนิเทศกำกับติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษาควรมีการกำหนดนโยบาย กรอบแนวคิด ทิศทาง เกณฑ์การติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ และผู้เรียนควรทำกิจกรรมด้วยตนเอง การพัฒนากลยุทธ์บริหารจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ โดยการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และประเด็นกลยุทธ์ในการกำหนดแผนงานโครงการ ข้อเสนอแนะการนำผลการศึกษาไปใช้คือ ควรนำแนวทางการนิเทศกำกับติดตามการใช้หลักสูตรและแนวทางการประเมินการใช้หลักสูตร มากำหนดทิศทางในการวางแผนการนิเทศกำกับติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ และข้อเสนอแนะการศึกษาครั้งต่อไปคือ ผู้บริหารควรศึกษาการบริหารและการจัดการหลักสูตรสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ของโรงเรียนต้นแบบด้านความเป็นเลิศในรายวิชาคณิตศาสตร์ในจังหวัดเชียงราย เพื่อนำมาศึกษาเป็นแนวทางในการบริหารหลักสูตรให้มีคุณภาพมากขึ้นต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ครูผู้สอนท่านที่ 1. (9 สิงหาคม 2564). การพัฒนากลยุทธ์การบริหารและการจัดการหลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ของโรงเรียนบ้านมนตรวิทยา. (ศรัญญู ศรีสุข, ผู้สัมภาษณ์)
- จันทร์จิรา บุรีมาศ และอดุล นาคะโร. (2556). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต, 9(2), 114-132.
- จิณณวัตร ปะโคทั้ง. (2557). เทคนิคการบริหารสำหรับผู้บริหารมืออาชีพ. อุบลราชธานี: ศิริธรรมออฟเซ็ท.
- ธงชัย สิทธิกรณ. (2564). การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของบุคลากรมหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 2. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาการพิมพ์.

- ผู้บริหารสถานศึกษา. (9 สิงหาคม 2564). การพัฒนากลยุทธ์การบริหารและการจัดการหลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ของโรงเรียนบ้านมนตรวิทยา. (ศรัญญู ศรีสุข, ผู้สัมภาษณ์)
- ไพฑูรย์ สินลารัตน์. (2561). การศึกษา 4.0 เป็นยิ่งกว่าการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์หนังสือแห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิชยานนท์ สุทธิโส. (2559). การพัฒนาข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครภายใต้บริบทอาเซียนในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2556 - 2565). ใน ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศุภวิชญ์ ไชยมงคล. (2563). การพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารและการจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ของโรงเรียนผ่านศึกสงเคราะห์ 2. *Journal of Education Academic Chiang Rai Rajabhat University*, 5(2), 110-120.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3. (2563). รายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563. เชียงราย: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวง ศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- โสภา อำนวยรัตน์. (2560). การพัฒนาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาแบบยึดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาเป็นฐานด้านการอาชีวศึกษาที่มีประสิทธิภาพของการศึกษาไทยยุค 4.0. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา.
- อลิษา สืบสิงห์. (2558). การศึกษาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1. วารสารวิจัยและพัฒนา วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, 10(3), 361-369.
- เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2564). การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล. เรียกใช้เมื่อ 14 ธันวาคม 2564 จาก <https://www.trueplookpanya.com>
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing*. (5th ed.). New York: Harper Collins. Publishers.
- Likert, R. (1967). The Method of Constructing and Attitude Scale. In Reading in Fishbein, M (Ed.), *Attitude Theory and Measurement* (pp. 90-95). New York: Wiley & Son.